

РОЗВИТОК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ОСОБИСТОСТІ У МЕЖАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Інститут модернізації змісту освіти
Національна академія педагогічних наук України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Факультет педагогіки і психології
Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут післядипломної педагогічної освіти
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Спеціалізована школа №31 I-III ступенів з поглибленим вивченням предметів
природничо-математичного циклу м. Києва
Приватний навчальний заклад «Колегіум «Олімп» м. Києва

РОЗВИТОК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ОСОБИСТОСТІ У МЕЖАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

**Київ
2018 р.**

Рекомендовано Вченою радою

Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

(протокол №10 від 27 лютого 2018 року)

Редакційна колегія:

Бондар Володимир Іванович – дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, декан факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова (*голова редакційної колегії*);

Марусинець Мар'яна Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, професор кафедри психології і педагогіки факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова;

Матвієнко Олена Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник декана з наукової роботи та міжнародних зв'язків факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова;

Митник Олександр Якович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова;

Овдієнко Ірина Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології і педагогіки факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова;

Шапошнікова Ірина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, заступник декана з навчально-методичної роботи, завідувач кафедри педагогіки і методики початкового навчання факультету педагогіки і психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.

Розвиток конкурентоспроможної особистості у межах сучасної освіти: реалії та перспективи:

матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції; редакційна колегія: В.І.Бондар (голова)[та ін.] . – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. – 292 с.

У збірнику містяться матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції на тему: «Розвиток конкурентоспроможної особистості у межах сучасної освіти: реалії та перспективи». У запропонованих статтях та тезах представлено: зміст та показники розвитку конкурентоспроможної особистості; проблеми розвитку конкурентоспроможності особистості у межах дошкільної та загальної середньої освіти; технології становлення конкурентоспроможного вихователя, вчителя і психолога у процесі професійної підготовки.

Матеріали конференції адресовано студентам, вчителям загальноосвітніх навчальних закладів, викладачам ВНЗ, аспірантам і науковцям, які цікавляться названою проблематикою

РОЗДІЛ 1.

ЗМІСТ ТА ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ОСОБИСТОСТІ

УДК 373.2.014.5

Гончаренко Алла,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри методики та психології дошкільної і початкової освіти

Інституту післядипломної педагогічної освіти

Київського університету імені Бориса Грінченка

САМОПІДГОТОВКА СУЧАСНОГО ВИХОВАТЕЛЯ ЯК ЧИННИК ЙОГО КОНКУРЕНТНОЗДАТНОСТІ

У статті розкривається паралель самоосвіти й самовиховання педагога дошкільного навчального закладу та встановлюється змістовий зв'язок між цими дефініціями. Визначаються акценти процесу модернізації системи дошкільної освіти. Зіставляються навчально-дисциплінарна та особистісно-орієнтована моделі у педагогічному процесі дошкільного навчального закладу. Характеризується перспектива формування творчого потенціалу сучасного педагога, що вибудовуються на нових основах і дає практикам оптимістичний імпульс до змін, до творчості.

Визначаються вектори зростання професійної майстерності і професійної творчості педагога. Розкривається зміст та якість самоосвіти у контексті науково-методичної роботи.

Ключові слова: вихователь; дошкільна освіта; конкурентноздатність; модернізація; реформування; самопідготовка; самоосвіта; самовиховання; професійна майстерність; професійна творчість.

Наука, що досліджує закономірності розвитку та функціонування вищої творчої діяльності людей, охоплює їхню професійну різноманітність, серед якої –

педагоги дошкільної освіти. Проблема, що розглядається у статті, дотична акмеологічним підходам до освіти, що набуває особливої актуальності у зв'язку з реформуванням освіти загалом та її початкової дошкільної ланки зокрема. Нині реформи відбуваються у світовому контексті, а модернізація дошкільної освіти є логічним відгуком на вимоги часу.

Означена проблема пов'язана з розробкою наукової теми «Моделювання змісту і технологій професійного розвитку педагогів в умовах компетентнісної освіти» у контексті постановки стратегічного наукового пошуку – “Проектування змісту та технологій навчання педагогічних працівників у системі післядипломної педагогічної освіти”.

Відомий психолог В.Зінківський вважав дошкільну ланку в Україні найкращою в світі, бо вона є національно спрямованою, спирається на діяльність дитини, долучає її до християнських, загальнолюдських цінностей. Проте, публічно і об'єктивно (настільки це дозволяли ідеологічно комфортні умови) було неодноразово проаналізовано стан суспільного дошкільного виховання. Серед основних недоліків ще наприкінці 80-х років минулого століття визначалося превалювання навчально-дисциплінарної моделі у педагогічному процесі. А мета дошкільного виховання зводилася до постачання та засвоєння дітьми суми знань, умінь, навичок. Роль педагога, як центральної фігури освітнього процесу, визначалась орієнтацією на такі його функції: проголошував істин, контролер, експерт, суддя, постачальник знань. При наближеному розгляді так чи інакше проглядався брак уваги до особистості дитини. Цей висновок набув ознак проблеми у особистісно-професійного становлення педагога.

Ступінь і вершина професійної зрілості – багатовимірний стан людини, що показує, наскільки вона відбулася як громадянин і фахівець, наскільки вона конкурентноздатна. Індивідуальні, особистісні, діяльнісні характеристики розглядаються акмеологією цілісно. При такому підході домінує проблематика розвитку творчих здібностей кожної людини [4, с.73-79].

При написанні статті автор спиралася на теоретичні роботи учених, які розглядали проблему акмеології як нову парадигму освіти (А.Деркач, В.Зазикін,

Н.Кузьміна, В.Максимова, О.Вознюк, О.Тичина). У роботах розкрито об'єктивні й суб'єктивні фактори, що сприяють або перешкоджають прогресивному розвитку дорослої людини, а також закономірності та механізми, що дозволяють людині у своєму розвитку досягати вершин, що й позначається терміном "акме" [1, 18-29; 5, с.229].

Мета даної статті – розкрити нерозривну паралель самоосвіти педагога дошкільного навчального закладу і його ставлення до реформування й модернізації освіти. **Завданнями** є: визначення акцентів процесу модернізації системи дошкільної освіти та варіативність сприйняття педагогами потреби змін.

Що таке *модернізація системи дошкільної освіти* очима сучасного педагога? Це – психологізація освітнього процесу, визнання самоцінності дошкільного дитинства, пріоритету гармонійного та різнобічного розвитку особистості, формування у малюка цілісної картини світу, надання переваги духовно-душевній роботі з дітьми. Базуючись на таких незаперечних висновках, ми досліджували сьогоднішні зміни у системі дошкільної освіти, що вибудовуються на нових основах і дає практикам оптимістичний імпульс до змін, до творчості. Це перспективний етап формування творчого потенціалу сучасного педагога та його [2, с. 94-97].

Щоб визначити вектори зростання професійна майстерність і творчості педагога ми вивчали його бачення і ставлення до процесів модернізації й реформування дошкільної освіти та проектування кінцевого результату. Виявилося, що 27% вихователів утруднюються прогнозувати наслідки, а 73% вихователів у своїх очікуваннях розподілилися так:

- 95% респондентів упевнені, що реформа принесе довгоочікувану професійну свободу та відповідальність. Вони сподіваються, що буде домінувати ігрова розвивальна діяльність за власним вибором дітей, а штучні форми, що суперечать теорії ампліфікації, зникнуть назавжди. Покладають надію на прогрес, наближення до європейських стандартів та зростання їхньої конкурентноздатності;

•такий оптимізм не поділяють 5% педагогів, які приречено стверджують, що реформа – тимчасове явище; нічого окрім хаосу та руйнації вона не принесе, а зручна навчально-дисциплінарна модель організації життєдіяльності дітей безсмертна.

Як зазначалося вище, акмеологія – наука, що вивчає закономірності та феномени розвитку людини на етапі зрілості, а особливо при досягненні нею найвищого рівня цього розвитку. Тому закономірним видається і те, що більшість вихователів прагнуть поваги й довіри до себе у побудові освітнього процесу з дошкільниками, сподіваються на свободу у самопідготовці [3, с. 5-16]. У свою чергу процес самоорганізації складається з двох взаємопов'язаних та лінійно послідовних етапів: самопідготовка і самореалізація. Самопідготовка охоплює такі знання і вміння, що їх свого часу вихователь не здобував у системі базової освіти, бо вони не передбачалися офіційною системою освіти. Однак, вони вкрай необхідні йому для досягнення професійної мети, що ставить сьогодні. Це шлях самоосвіти, що утворює нерозривну паралель з самовихованням.

У контексті поставленої мети розглядали детальніше ці два компоненти самопідготовки педагога. Самовиховання – найбільш інтенсивний розвиток сил і здібностей особистості, тому його успішний перебіг вимагає від неї відповідного рівня готовності. У час змін сучасний педагог переосмислює систему освіти загалом і себе у дошкільній освіті зокрема. Усвідомлена потреба в розвитку створює підставу для потреби у самовихованні. Організоване і систематичне самовиховання сприяє тому, що виховний процес набуває яскраво вираженого особистісно орієнтованого характеру. Цей процес не миттєвий, він потребує високого рівня соціально-педагогічної компетентності, самокритичного погляду.

Іншим двоєдиним компонентом самопідготовки педагога є самоосвіта, що охоплює самостійно набуті теоретичні знання та практичні вміння з урахуванням особистих інтересів і об'єктивних потреб професійної діяльності. Як виявилось, кожен педагогічний колектив керується своїми векторами розвитку, потребами, намірами і підпорядковує їм всіх учасників педагогічного процесу. Ці знання й уміння перейняті самостійно з різних джерел. Зміна освітніх явищ відбувається

послідовно й закономірно і такі процеси потребують від педагога перебудови мислення, відхід від стереотипів. Нові підходи передбачають автономність педагога, його позитивно діяльне ставлення до життя, відкритість інноваціям. Та руйнівним на шляху змін є те, що дошкільна освіта ще й досі залишається ареною змагань навчально-дисциплінарної та особистісно орієнтованої моделей освіти. Головним учасником таких змагань є вихователь дошкільного навчального закладу.

Самоосвіта здійснюється на діагностичній індивідуалізованій основі. Сутність її полягає в тому, що зміст, форми та методи самоосвіти підпорядковуються індивідуальним особливостям педагога, рівню його професійно-педагогічної культури, умовам праці, реальним можливостям та розумінню свої резервів. Розгортаючи зміст цього процесу, знаходимо подібність думок у науково-методичній роботі, яка частково трактується і як форма методичної роботи. Поняття *науково-методична робота* з недавнього часу актуалізується у зв'язку з тим, що сучасні педагогічні колективи активні у апробаціях освітніх програм, інновацій, технологій освітнього процесу, у оволодінні методологією і методикою педагогічного дослідження; розробляють дослідно-експериментальні проекти. Це кроки у напрямі модернізації освітнього процесу.

У діяльності творчого педагога завжди наявні дослідницькі елементи. У спадщині В.О.Сухомлинського знаходимо опис методики колективного експерименту, у якому брав участь весь педагогічний колектив [8, с. 229-239; 9, с. 74-79]. Він вважав, що методична робота і наукове дослідження зближаються тим, що ґрунтуються на аналізі фактів і передбачають наукове прогнозування очікуваних результатів. Спираючись на цю думку та сучасні трактування змісту науково-методичної роботи, дозволимо собі розглядати її форми як один з напрямів самоосвіти педагога, що спрямована на:

- підвищення теоретичного та психолого-педагогічного рівнів педагога, його професійно-педагогічної культури;

- організація роботи з вивчення інноваційних технологій у контексті сталого розвитку;
- вивчення, узагальнення та адаптація досвіду навчальних закладів, що здійснювали дослідно-експериментальну роботу;
- організація діяльності творчих груп щодо реалізації змісту проектів дослідження;
- створення тимчасових дослідницьких колективів, що об'єднують дослідників-педагогів та вчених.

У такому спрямуванні науково-методичної роботи особливої актуальності набувають не лише колективно-групові інтереси, а й індивідуальна науково-методична діяльність. У рамках традиційних та новітніх форм педагог цілеспрямовано, планомірно та систематично удосконалює свою теоретичну та практичну підготовку відповідно до запитів часу. Маючи на меті визначення внутрішньої мотивації педагога, готовності прийняття і внесення нових орієнтирів у власну свідомість та устрій професійного життя, ми дійшли **висновку** про неоднорідність педагогічної спільноти. Так, більша частина вихователів давно чекають на прогресивні зміни, вітають свободу і творчість. Вони прагнуть поваги й довіри до себе у побудові освітнього процесу [6, с. 10-13; 7, с. 60-63]. Першопричинами позитивного ставлення до процесів модернізації дошкільної освіти є:

- невдоволеність реальним станом справ у дошкільній освіті;
- бачення резервів, перспективи покращення процесу педагогічної роботи;
- очікування сприятливих умов для розвитку творчості педагога;
- надія на пріоритет професійної свободи;
- розуміння необхідності створення активного розвивального середовища з урахуванням природи дитини у контексті сталого розвитку.

Інша ж частина вихователів демонстрували негативне і байдуже ставлення до змін у дошкільлі, що крилося у таких першопричини:

- недостатня сформованість навичок професійного самозбагачення, ослаблена мотивація до учіння, самовдосконалення, активності;

- занижена здатність відходити від стереотипів;
- байдужість до перспектив покращення майбутнього;
- нечіткість у визначенні перспективи свого професійного майбутнього;
- неадекватна оцінка рівня власної компетентності: занижена чи завищена;
- нездатність педагога до пошуку, аналізу, узагальнення і систематизації інформації та трансформації її відповідно до змінних педагогічних умов;
- розгубленість і тривога щодо можливого прояву некомпетентності.

Щоб задовольнити потребу кожного педагога у професійному вивищенні доцільно орієнтуватися на такі форми роботи, де домінує репродуктивна діяльність або бесіда, професійна майстерність або професійна творчість. Для педагогів, які мають достатній досвід, що збагачений відточеною технікою, варіативною технологією, корисними будуть такі форми науково-методичної роботи, де домінує *професійна майстерність*: методичний аукціон, методичний вернісаж, методична панорама, лабораторія педагогічних знань, педагогічне ательє, педагогічний клуб, день професійної майстерності. На хвилі успішності та завбачуваного позитивного результату вихователь легше вдається до оновлення педагогічного процесу. Важливим видається заохочення тих, хто у своєму багаторічному досвіді має здобутки, що суголосні сучасним тенденціям.

Педагогів, що прагнуть прогресивних змін, свободи і творчості, доцільно залучати до таких форм роботи, де домінує *професійна творчість*: педагогічний ринг, ярмарок педагогічних знахідок, аукціон ідей, банк ідей, презентація ідей, творча лабораторія, книга педагогічних знахідок, панорама методичних знахідок, день творчості, фестиваль педагогічної творчості, ерудит-шоу, епістолярний аукціон (способи планування), портрет творчого педагога тощо.

Отже, рушійною силою професійного самопізнання є створення умов стимулювання тих, хто експериментує, шукає, помиляється. Психологізація освітнього процесу вимагає підвищення фахового рівня педагогів, усвідомлення того, що сьогодні вихователь – це конструктор, який, створюючи умови, різноманітні форми розвивальних ситуацій, здійснює психолого-педагогічний супровід життєдіяльності дитини.

Окремого дослідження потребують форми методичної роботи у своїй варіативності та змістовому оновленні, що спрямовані на підвищення фахового рівня педагогів з базовою освіту та які не мають такої, які різняться досвідом роботи та працюють з дітьми різного віку.

Список використаних джерел

1. Акмеология: Учебное пособие / под общ. ред. А. А. Деркача.- М.: РАГС, 2006. - 108 с.
2. Балл Г. Гуманізація освіти як джерело особистісної свободи / Г. Балл // Науково-методичний збірник «Кроки до компетентності та інтеграції в суспільстві». – : 2000. – С. 94-97.
3. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання : науково-метод. посіб. / Іван Дмитрович Бех. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с.
4. Бодальов А.А. Про предмет акмеології / А.А. Бодальов // Психологічний журнал. – 1993. – № 5. – Т.14. – С.73-79.
5. Вознюк О. В., Тичина О. Р. Людина, що навчається: головні аспекти нової парадигми освіти: навчальний посібник. / О.В.Вознюк, О.Р.Тичина. – Житомир: Волинь, 1998. – 229 с.
6. Гончаренко А. Особистісно орієнтована модель освіти: підготовка педагога / А.Гончаренко // Дошкільне виховання. – 2008.– №1. – С.10-13.
7. Гончаренко А.М. Готовність педагога дошкільного навчального закладу до впровадження Базової програми розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі / А.М.Гончаренко // збірник наукових статей «Личность в едином образовательном пространстве». – 2010. – С.60-63.
8. Сухомлинський В.О. Виховання і самовиховання// Вибрані твори в 5-ти томах / О.В.Сухомлинський. – Т.5. – К. : Рад. шк., 1977.– С.229-239.
9. Сухомлинський В.О. Колективне дослідження проблеми «Єдність думки і почуття» / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори в п'яти томах. – К. : Рад. шк., 1977.– Т.4.– С.74-79

In the article the parallel of self-education opens up self-education of teacher of preschool educational establishment and semantic зв'язок is set between these

definiciyami. The accents of process of modernization of the system of preschool education are determined. Compared educational-disciplinary and personality oriented models in the pedagogical process of preschool educational establishment.

Variations' attitude of teacher is given toward the processes of reformation of preschool education and planning of end-point. Outlined and it is analyses primary causes of positive, indifferent and negative attitude toward modernization of preschool education. The prospect of forming of creative potential of modern teacher is characterized, that line up on new bases and gives practices an optimistic impulse to the changes, to creation.

The vectors of growth are determined professional trade and professional creation of teacher. The methods of forming of creative potential of modern teacher are summarized, vivischennya him professional level, bringing of new orientiriv in consciousness and way of professional life. Maintenance and quality of self-education opens up in a context scientifically methodical works. The forms of work are characterized, where genesial activity and conversation, professional trade and professional creation prevails.

Keywords: *vospitatel'; doshkol'noe obrazovanie; konkurentnosposobnost'; modernizaciya; professional'noe masterstvo; professional'noe tvorchestvo; reformirovanie; samopodgotovka; samoobrazovanie; samovospitanie.*

УДК 378.175

Кириченко Петро,

кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник

відділу з наукової роботи

Інституту модернізації змісту освіти

**ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ТВОРЧОЇ САМОІНІЦІАТИВИ ВЧИТЕЛІВ-
ПРАКТИКІВ У РУСЛІ ПІЛОТНИХ ПРОЕКТІВ
«НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»**

У статті йдеться про пробудження творчої самоініціативи вчителів-практиків. Без доступного обнародування цих замислів хай навіть у безпосередній

ЗМІСТ

Вступ.....	3
------------	---

РОЗДІЛ 1.

ЗМІСТ ТА ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Гончаренко Алла

Самопідготовка сучасного вихователя як чинник його конкурентоздатності	5
---	---

Кириченко Петро

Популяризація творчої самоініціативи вчителів-практиків у руслі пілотних проектів «Нова українська школа».....	13
---	----

Кочерга Олександр

Психофізіологічні особливості потенціалу особистості в досягненні професійного успіху	21
--	----

Лелюх-Степанчук Ольга

Емоційний інтелект як чинник становлення конкурентоспроможного фахівця.....	29
--	----

Лук'яненко Марина

Ціннісна сфера як складова конкурентоспроможної особистості	34
---	----

Меленець Людмила

Конкурентоспроможність закладів дошкільної освіти як умова задоволення потреб в якісних освітніх послугах	44
--	----

Севастюк Мар'яна

Професійна суб'єктність як провідна якість конкурентоспроможного вчителя початкової школи..... 49

Томаржевська Інна

Особистісна та емоційна зрілість як ознаки конкурентоспроможності фахівця..... 57

РОЗДІЛ 2

РОЗВИТОК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОСОБИСТОСТІ У МЕЖАХ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Бондар Володимир

Проблеми, що потребують свого розв'язання в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» 62

Володченко Алла

Інтелектуально-творчі уміння молодшого школяра як складова його конкурентоспроможності 70

Воронюк Ірина, Коротич Любов

Інноваційний розвиток навчального закладу: результати Всеукраїнського експерименту в Херсонській області 79

Глазунова Ірина

Формування конкурентоспроможної особистості у межах освітнього процесу опорного закладу 92

Зубалій Ніна, Осіпова Аліна

Психотерапевтична допомога молодшим школярам у подоланні страхів засобами ігротерапії 101

Зубалій Ніна, Хоменко Ірина

Подолання гіперактивності учнів 3 класу в контексті позитивної психотерапії 106

Комінарець Тетяна, Дроздовська Віра

Роль дорослого у формуванні емоційних та творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку 110

Марченко Наталія

Розвиток конкурентноспроможної особистості у рамках позакласної роботи: музейні проекти 118

Митник Олександр

Розвивальне освітнє середовище навчального закладу як чинник становлення конкурентноспроможної особистості 122

Митник Олександр, Манзер Світлана, Цілик Наталя

Теоретико-методичні засади становлення іміджу особистості у межах навчально-виховного процесу ЗНЗ 130

Мовчан Наталія, Захаренко Лариса

Роль наступності у формуванні творчої особистості дитини..... 135

Онопрієнко Оксана

Реформування початкової освіти: сучасне бачення результатів навчання 141

Святенко Юлія

Діагностика емоційного стану дитини за допомогою проєктивної методики «картки з емоціями» 145

Шеремет Інесса, Челнокова Марія, Василенко Катерина, Гаврилюк Юлія

Особливості корекції негативних психоемоційних станів учнів молодшого шкільного віку як наслідків конфліктів у навчально-виховному процесі 152

РОЗДІЛ 3

СТАНОВЛЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ВИХОВАТЕЛЯ, ВЧИТЕЛЯ І ПСИХОЛОГА У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Бернацька Олена

Засоби формування професійної компетентності майбутнього учителя та психолога на заняттях з іноземної мови 158

Галінська Ольга

Формування готовності майбутніх учителів до проектування виховної діяльності з молодшими школярами 164

Гусєва Олена

Теоретичні засади підготовки майбутніх вчителів початкової школи до використання інтерактивних технологій 169

Жуковська Ірина

Особистісні якості майбутнього психолога як чинник професійного становлення конкурентоспроможного фахівця 174

Затворнюк Оксана

Становлення конкурентноспроможного психолога у позанавчальній діяльності ВНЗ 178

Коростишевська Ірина

Конкурентноспроможність майбутнього фахівця: складові успіху	184
---	-----

Лещинська Анна

Психологічні чинники розвитку творчої індивідуальності майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу	188
--	-----

Лук'янчук Світлана

Самотійна робота студентів як чинник розвитку конкурентноспроможності майбутнього фахівця.....	192
---	-----

Лященко Тетяна

Формування когнітивно-операційного компоненту готовності практичного психолога до професійної діяльності як складової становлення конкурентноспроможного фахівця.....	197
---	-----

Макаренко Ірина

Конкурентоспроможний вчитель як запорука забезпечення ефективної індивідуальної траєкторії розвитку учня	202
---	-----

Матвієнко Олена

Інтерактивні технології формування професійної компетентності майбутніх фахівців початкової освіти	206
---	-----

Маятіна Наталія

Проблема професійної самореалізації молоді в сучасних умовах	213
--	-----

Пархоменко Наталія

Підготовка вчителя початкової школи як конкурентноспроможного фахівця в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»: виклики сьогодення і шляхи їх вирішення	217
--	-----

Рашковська Ілона

Проблема конкурентоспроможності фахівця психолого— педагогічного напрямку в поглядах сучасних студентів	223
---	-----

Савенко Ксенія

Підготовка майбутніх учителів початкової школи до впровадження інтерактивних технологій.....	232
--	-----

Сова Олена

Вплив пленеру на становлення творчої особистості майбутнього художника-педагога	237
---	-----

Тітяєв Володимир

Організаційно-методичне забезпечення розвитку комунікативної компетентності практичного психолога як складової конкурентноспроможної особистості	242
--	-----

Тутова Тетяна

Підготовка майбутніх вчителів початкової школи до педагогічної взаємодії з гетерогенними групами учнів в контексті розбудови нової української школи	244
--	-----

Чистяк Ольга

Розвиток у майбутніх психологів умінь щодо встановлення контакту з клієнтом	249
---	-----

Янковська Інна

Естетичне виховання майбутніх вчителів початкової школи як
чинник конкурентоспроможності..... 254

Яценко Тамара, Галушка Любов, Біла Олена, Манжара Світлана

Використання візуалізованих репрезентантів у підготовці
психологів 265